

Силабус
навчальної дисципліни
Інклюзивна професійна освіта
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА, ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка
спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
спеціалізація 015.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка
кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Олена КРИВИЛЬОВА
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1718
Контактний тел.	+380661807781
Е-mail викладача:	Krivileva.lena@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок 11 ¹⁰ -12 ²⁵ , 18 ⁰⁰ -18 ⁴⁰ ; Субота 13 ⁰⁰ -14 ¹⁵

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	12	12	66	залік

Семестр: 7

Мова навчання: українська

Ключові слова: інклюзія, інклюзивна освіта, інклюзивна професійна освіта, соціально вразливі групи, освітній процес, інтеграція.

Мета та предмет курсу: є засвоєння теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної професійної освіти в Україні.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Зміст курсу:

Тема 1. Інклюзивна освіта: принципи, концепції

Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Історичне підґрунтя інклюзивної освіти. Соціальна та медична моделі порушень. Основи інклюзивної освіти. Основні принципи інклюзивної освіти.

Тема 2. Інклюзія - стратегія міжнародного та українського законодавства

Саламанська декларація та документи ООН і ЮНЕСКО. Освітні закони України. Сучасна освітня нормативно-правова база.

Тема 3. Модернізація освітньої галузі та спеціальна освіта в Україні

Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі. Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні, ресурсні можливості спеціальної освіти.

Тема 4. Передумови для забезпечення успішної інклюзії

Педагоги як провідники змін. Інтеграція та інклюзія. Передумови успішної розбудови інклюзивного середовища. Інклюзивні школи – ефективні школи.

Тема 5. Особливості роботи з учнями із вразливих груп в умовах ЗПТО

Загальні характеристики учнів із соціально вразливих груп. Особливості освітнього процесу при роботі з учнями із соціально вразливих груп. Значення наставництва в освітньому процесі. Особливості організації освітнього процесу у роботі з учнями з інвалідністю та учнями з особливими потребами у навчанні: адаптації та модифікації.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання (проблемно-пошуковий, проблемна дискусія), мозкова атака, аналіз ситуацій, виконання проєктів, дослідницький.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist_sayt.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності), графопроектор.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням

			дисципліни
--	--	--	------------

Узагальнені критерії оцінювання:

- «відмінно/А», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;
- «добре/В», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв’язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- «добре/С», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- «задовільно/D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- «задовільно/E», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
- «незадовільно/FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
- «незадовільно/F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота					Підсумковий тест (залік)	Сума
ЗМ1						
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Данілавичюте Е. А., Литовченко С. В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За ред. А. А. Колупаєвої. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с.
2. Індекс інклюзії: професійно-технічний навчальний заклад: навчально-методичний посібник / Кол. упорядників: Пащенко О. В., Гриценко І. А., Софій Н. З., Найда Ю. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім “Плеяди”», 2011. 92 с.
3. Матвеєва Н. Основи інклюзивної педагогіки зі вступом: Практикум. Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2020. НАІР, 188 с.
4. Миронова С. П. Педагогіка інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 164 с.
5. Пащенко О. В., Гриценко І. А., Софій Н. З. Інклюзивна освіта в умовах професійно-технічного навчального закладу: навчально-методичний посібник. Київ: Арт Економі, 2012. 184 с.

Додаткові

6. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. К., 2016. 68 с.
7. Шевців З. М. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи в інклюзивному середовищі загальноосвітнього навчального закладу: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 384 с.
8. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основ до практики: монографія. К.: ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с.
9. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

Інтернет-ресурси

10. www.bdpu.org/library
11. <http://www.nbu.gov.ua>
12. <https://scholar.google.com>
13. <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>
14. <https://ircenter.gov.ua/>
15. <https://corr.ks.ua/elib.htm>
16. <https://vseosvita.ua/library/inkluzivna-osvita>
17. <https://library.chnpu.edu.ua/inklyuzivna-osvita/>
18. <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/1544-inkluziv>

19.<http://umo.edu.ua/tematichni-spiski/spisok-literaturi-do-specialnosti-inkluzivna-osvita>